

V I Lenin

Valkampanjen och valplattformen

Valen till fjärde duman kommer sannolikt att hållas nästa år. Det socialdemokratiska partiet måste genast sätta igång sin valkampanj. Inför dessa stundande val kan man redan observera hur alla partier ”lever upp”. Den första fasen av kontrarevolutionens period är uppenbarligen avslutad. Förra årets demonstrationer, studentrörelsen, svälten på landsbygden och sist men inte minst, strejkvågen, är alla tydliga tecken på att det skett en vändning och att vi befinner oss i inledningen till en ny fas av kontrarevolutionen. Intensifierad propaganda, agitation och organisation står på dagordningen, och de annalkande valen ger en naturlig oundviklig och aktuell ”förevändning” för sådant arbete. (Det bör inom parentes sägas att de, som i likhet med den lilla Vperjodgruppen bland socialdemokraterna fortfarande tvekar beträffande dessa elementära sanningar som till fullo bekräftats av verkligheten, av erfarenheten och av partiet de som vidhåller att ”otzovismen” är en ”legitim åsiktsriktning” /*Vperjod* nr 3, maj 1911, s. 78/ därigenom förverkar varje anspråk att på något sätt betraktas som en seriös tendens eller riktning inom den socialdemokratiska rörelsen.)¹

Inledningsvis några anmärkningar om organisationen och ledningen av valkampanjen. För att sätta igång den omedelbart är det nödvändigt för de illegala kärnorna i RSDAP att på eget initiativ börja arbeta genast över hela landet, i varje legal och halvlegal organisation, i alla stora fabriker, bland alla sektorer och grupper av befolkningen. Vi måste se den bistra verkligheten i ansiktet. På de flesta platser finns ingen strikt definierad partiorganisation överhuvudtaget. Där finns en förtrupp bland arbetarklassen, som är hängiven socialdemokratin. Där finns enstaka individer och där finns små grupper. Därför är socialdemokraternas första uppgift att ta initiativet till organiserandet (ett ord som på ett utmärkt sätt uttrycker idén, att de objektiva omständigheterna kräver upprättandet av små, mycket rörliga grupper, cirklar och organisationer): det är alla socialdemokraters uppgift t o m där de bara är två eller tre att skaffa sig något ”fotfäste”, etablera förbindelser av ett eller annat slag och att påbörja ett arbete som är systematiskt, om också mycket blygsamt.

Med hänsyn till det nuvarande läget inom vårt parti finns inget farligare än taktiken att ”vänta” till dess att ett inflytelserikt centrum har upprättats i Ryssland. Alla socialdemokrater vet att arbetet på att grunda ett sådant centrum *pågår*, att *allt som är möjligt* för att uppnå detta mål har gjorts av dem, som i första hand är ansvariga för detta arbete. Alla socialdemokrater måste emellertid också vara medvetna om de oerhörda svårigheter som polisen skapar – de får inte tappa modet vid det första andra eller tredje misslyckandet! Alla bör veta, att det när ett sådant centrum bildats kommer att ta lång tid att upprätta pålitliga förbindelser med alla lokalorganisationer, och centrum kommer att under avsevärd tid tvingas inskränka sig till en *allmän* politisk vägledning. Organiserandet av lokala kärnor som agerar på eget initiativ i strikt överensstämmelse med partiets anda, fungerar illegalt, omedelbart påbörjar förberedelsearbetet för valen, och omedelbart vidtar varje möjlig åtgärd för att utveckla propaganda och agitation (illegala tryckpressar, flygblad, legalt publicerade organ, grupper av ”legalt

¹ Otzovism (från det ryska ordet *Otozvat* – att dra tillbaka) – en opportunistisk strömning, representerad av en liten del av bolsjevikerna, som uppstod efter nederlaget i 1905-07 års revolution. Otzovisterna krävde bortdragande av de socialdemokratiska deputerande från riksduman och ett upphörande av arbetet i fackföreningarna och andra legala och halvlegala massorganisationer. Under täckmantel av revolutionära fraser skulle otzovisterna faktiskt berövat partiet möjligheterna att använda lagliga kampmetoder, isolerat det från arbetarna och utsatt det för farliga attacker från de reaktionära krafterna. Lenin kritiserade otzovisterna skarpt och kallade dem ”en ny typ av likvidatorer” och ”ut-och-in-vända mensjeviker”.

arbetande” socialdemokrater, transportmöjligheter etc etc). Varje dröjsmål skulle äventyra hela arbetet.

Huvudfrågan för socialdemokrater, som bedömer valen i första hand som ett medel att upplysa folket politiskt är naturligtvis det ideologiska och politiska innehållet i all den propaganda och agitation som skall utföras i samband med dem. Det är innebörden av en valplattform. För varje parti, på något sätt värdigt namnet, är en plattform något som existerat långt före valen; det är inte något speciellt konstruerat ”för valen”, utan ett ofrånkomligt resultat av partiets hela arbete, av det sätt arbetet är organiserat, och av dess hela inriktning under en viss historisk period. RSDAP har också en plattform; dess plattform finns redan och har på ett naturligt och ofrånkomligt sätt bestämts ur partiets principer och ur den taktik som partiet *redan* antagit, som det *redan* tillämpat och fortfarande tillämpar under hela den period av nationens politiska liv, som i viss mening alltid ”summeras” vid val. RSDAP:s plattform är *totalsumman* av det arbete som den revolutionära marxismen och de delar av de avancerade arbetare som förblivit den trogen, har åstadkommit under perioden 1908-11, perioden med kontrarevolutionens orgie, Tredje Juniperioden, Stolypins regim.

De tre huvuddelar som bildar denna helhet är: *Partiets program; 2) dess taktik; 3) dess bedömning av de dominerande ideologiska och politiska strömningarna under den givna perioden*, eller de mest utbredda av dem, eller de som är farligast för demokratin och socialismen. Utan ett program kan ett parti inte vara en sammanhållen politisk organism i stånd att genomföra sin linje vilken vändning händelserna än tar. Utan en taktisk linje baserad på en bedömning av den aktuella politiska situationen och som ger uttryckliga svar på de ”omtvistade frågorna” i vår tid, kan vi kanske ha en cirkel av teoretiker, men ingen fungerande politisk enhet. Utan en bedömning av de ”verksamma”, aktuella, ”moderna” ideologiska och politiska strömningarna, kan programmet och taktiken degenerera till döda ”teser”, som inte ens med ett uppbådande av all fantasi kan praktiseras och tillämpas på de tusentals detaljerade, speciella och mycket preciserade frågorna i den praktiska verksamheten, med den nödvändiga förståelsen av huvudsaker, med en förståelse för ”vad som är vad”.

Vad beträffar de ideologiska och politiska strömningar som är typiska för perioden 1908 - 11 och av speciell betydelse för en riktig förståelse för socialdemokratins uppgifter, så är den mest framträdande av dessa *Vechi*-strömningen, den kontrarevolutionära liberala bourgeoisins ideologi (en ideologi helt i linje med det Konstitutionellt Demokratiska partiets politik, oavsett vad dess diplomater säger), och likvidatorströmningen, uttrycket för samma dekadenta och borgerliga inflytande inom en grupp som har kontakt med arbetarklassens rörelse. Bort från demokratin, så långt bort som möjligt från revolutionen är temat i de politiska tankeströmningar som dominerade samfundet. Så långt bort från det illegala partiet, från proletariats ledarställning i kampen för befrielse, från uppgiften att kämpa för revolutionen, det är temat i *Vechi*-strömningen bland marxisterna, den strömning som byggt sig ett näste i *Nasja Zarja* och *Djelo Zjiznj*. Oavsett vad som sägs av trångsynta praktiska arbetare eller av folk som modlöst vänder sig bort från den svåra kampen för revolutionär marxism i vår svåra epok, så finns *inte en enda fråga* om ”praktisk verksamhet”, inte en enda fråga om det socialdemokratiska partiets illegala eller legala arbete, inom något verksamhetsfält, på vilken propagandisten eller agitatorn skulle kunna ge ett klart och uttömmande svar, om han inte tillfullo förstod djupet och betydelsen av dessa ”tankeströmningar”, typiska för Stolypinperioden.

Mycket ofta kan det vara fördelaktigt, och ibland t o m nödvändigt, att leden socialdemokratiska plattformen en limplig avrundning genom att tillägga en kort allmän

paroll ett slagord för valen som uttrycker de mest brännande stridsfrågorna i den aktuella politiska praktiken och ger en högst lämplig och omedelbar anledning, liksom också ett tema, för allsidig socialistisk propaganda. I vår epok kan endast följande tre punkter utgöra detta slagord, denna allmänna paroll: 1) republik, 2) konfiskering av alla jordagods, och 3) åttatimmarsdagen.

Den första punkten är kärnan i kravet på politisk frihet. För att uttrycka vårt partis ståndpunkt i frågor av denna karaktär vore det fel att begränsa oss till begreppet politisk frihet eller något annat begrepp i stil med ”demokratisering” etc. Fel, eftersom vår propaganda och agitation måste ta hänsyn till erfarenheterna från revolutionen. Upplösandet av två dumor, organiserandet av pogromer, stödet åt svarta hundradenas hjältar, Ljachovs bedrifter i Persien, statskuppen 3 juni och ytterligare ett antal ”mindre statskupper” som följde därpå (artikel 87 etc) – är en långt ifrån fullständig förteckning över vår monarkis gärningar då den representerats av Romanov, Purisjkevitj, Stolypin och Co. Situationer uppstår, och har i historien uppstått, när det varit möjligt för en monarki att anpassa sig till allvarliga demokratiska reformer, som t ex allmän rösträtt. Monarkin i allmänhet är inte enhetlig och oföränderlig. Det är en mycket smidig institution, kapabel att anpassa sig till de olika typerna av klassvälde. Men det vore att schackra med den historiska kritikens krav och ett svek mot demokratins sak, om man skulle utgå från dessa ovedersägliga abstrakta betraktelser och dra slutsatser från dem beträffande den ryska monarkin i det tjugonde århundradet.

Situationen i vårt land och vår statsmakts historia, speciellt under det senaste årtiondet, visar oss klart, att inget annat än den tsaristiska monarkin är centrum för de svarta hundradena-jordägarnas följe, med Romanov i spetsen, som gjort Ryssland till en skräckkammare, inte bara för Europa, utan nu också för Asien – ett land som utvecklats tyranni, plundring, korrupktion av tjänstemän, systematiska våldshandlingar mot ”pöbeln”, förföljelse och tortyr mot politiska motståndare etc, till de enorma dimensioner vi känner idag. Eftersom detta är det verkliga ansiktet, den verkliga ekonomiska basen och politiska fysionomin hos vår monarki, så skulle krav på, låt oss säga allmän rösträtt som den centrala frågan i kampen för politisk frihet, inte vara så mycket opportunistiskt, som rent nonsens. Eftersom det rör sig om att välja en central fråga som allmän paroll i valen, måste de olika demokratiska kraven inordnas i ett troligt perspektiv och i rimliga proportioner. Man torde trots allt enbart åstadkomma skratt bland bildade personer och skapa förvirring i hjärnorna bland de obildade, om man skulle kräva att Purisjkevitj uppträdde anständigt mot kvinnor och att han skulle inse det olämpliga i att använda ett ”otryckbart” språk, eller om man skulle kräva tolerans av Illiodor, oegennyttan och ärlighet av Gurko och Reinbot, respekt för lag och ordning av Tolmachov och Dumbadze och demokratiska reformer av Nikolaus Romanov!

Betrakta frågan från den så att säga allmänna historiska ståndpunkten. Det är uppenbart (för alla utom Larin och en handfull likvidatorer) att den borgerliga revolutionen i Ryssland inte har avslutats. Ryssland går mot en revolutionär kris. *Vi måste bevisa att revolutionen är nödvändig och förkunna att den är rättmätig och ”fördelaktig”. Eftersom så är fallet, måste vi inrikta vår propaganda för politisk frihet så att frågan framläggs i alla sina aspekter alla sina aspekter, formulera målet för en rörelse som är inställd på seger och inte en som stannar på halva vägen (som var fallet 1905); vi måste föra fram en paroll som förmår höja entusiasmen bland de massor som inte längre kan uthärda livet som det är i Ryssland, som lider eftersom de skäms över att vara ryssar, och kämpar för ett verkligt fritt och verkligt förnyat Ryssland. Betrakta frågan från den praktiska propagandans synpunkt. Men kan inte undgå att ens för den mest okunnige bonde klargöra att staten måste regeras av en дума som är mer fritt vald*

än den första duman, av en дума vald av hela folket. Men hur skall vi säkerställa att duman inte upplöses? Endast ett tillintetgörande av den tsaristiska monarkin kan garantera detta.

Det kan invändas att uppställandet av parollen om republik som slagord för hela valkampanjen skulle innebära att möjligheten att genomföra den legalt utesluts, vilket skulle visa att erkännandet av vikten och nödvändigheten av legalt arbete inte är allvarligt menat. Sådana invändningar skulle emellertid vara sofistiska värdiga likvidatorerna. Vi kan inte förespråka republik legalt (utom från dumans talarstol, från vilken republikansk propaganda kan och skall genomföras *helt och hållet* inom legalitetens ramar), men vi kan skriva och tala till försvar för demokratin *på ett sådant sätt* att vi inte på minsta sätt försonar oss med idéerna om att förena demokrati och monarkin; *på ett sådant sätt* att de liberala och Narodnikmonarkisterna vederläggs och förlöjligas; på ett sådant sätt att man försäkras om att läsarna och åhörarna bildar sig en klar uppfattning om sambandet mellan monarkin, just som monarki, och den despotism och godtyckliga styre som råder i Ryssland. Ryssar har gått igenom en lång skola av slaveri – de har lärt sig att läsa mellan raderna och tillägga vad talaren lämnat osagt. ”Säg inte 'Jag kan inte' – säg 'Jag vill inte'” – det är det svar vi måste ge socialdemokrater som arbetar legalt, om de skulle. invända att det är ”omöjligt” att göra kravet på republik till en central punkt i vår propaganda och agitation.

Det är knappast nödvändigt att dröja särskilt länge vid vikten av kravet på konfiskering av all godsägarjord. Vid en tid när de ryska byarna aldrig upphör att digna under bördorna av Stolypins ”reform”, när en ytterligt förbittrad kamp pågår mellan folkets massor å ena sidan och de ”nya jordägarna” och lantsortspolisen å den andra, och när, enligt vittnesmål från extremt konservativa personer, fientliga till revolutionen, en förbittring av ett slag som aldrig förut setts gör sig allt starkare känd – under en sådan tid måste kravet göras göras till en *central* programpunkt i hela den *demokratiska valplattformen*. Vi skall bara påpeka att det är just detta krav som kommer att dra en klart skiljelinje mellan en konsekvent proletär demokrati och kadetternas jordägarliberalism, men också mot det intellektuellt byråkratiska pratet om ”standard”, ”konsumtionsstandard”, ”produktionsstandard”, ”jämlig fördelning” och liknande nonsens i vilket Narodnikerna är så förtjusta, och åt vilket varje förnuftig bonde skrattar. För oss är det inte en fråga om ”hur mycket jord bonden behöver”; Det ryska folket behöver konfiskera hela jordägarjorden, för att kasta av det feodala förtryckets ok, inom allt ekonomiskt och politiskt liv i landet. Om denna åtgärd inte genomförs, kommer Ryssland aldrig att bli fritt och den ryske bonden kommer aldrig att äta sig mätt. Inte heller kommer han någonsin att bli riktigt läskunnig.

Den tredje punkten – åtta-timmars-dagen – behöver ännu mindre kommenteras. De kontrarevolutionära krafterna rövar ursinnigt arbetarna på framgångarna från 1905, och desto intensivare är därför arbetarnas kamp för bättre arbets- och levnadsförhållanden, bland vilka det viktigaste är införandet av åtta-timmars dagen.

För att sammanfatta: Innehållet och drivfjädern i den socialdemokratiska valplattformen kan uttryckas i två ord: För revolutionen! Kort före sin död sade Leo Tolstoj – med en ton av beklagande, typisk för de sämsta sidorna av ”Tolstojismen” – att det ryska folket hade ”lärt sig hur man gör revolution” alldeles för snabbt. Vi beklagar endast det faktum att det ryska folket inte har lärt sig denna vetenskap *tillräckligt grundligt*, ty utan den kan de förbli slavar åt Purisjkevitjar för många århundranden framåt. Det är emellertid sant, att det ryska proletariatet i sin kamp för att uppnå den fullständiga omdaning av samhället efter socialistiska linjer, har givit det ryska folket i allmänhet, och de ryska bönderna i synnerhet, oumbärliga *lektioner* i denna vetenskap. Varken de av Stolypin resta galgarna, eller *Vechis*

ansträngningar, kan få dem att glömma dessa lektioner. Lektionen har givits, den håller på att smältas, den kommer att upprepas.

Grunden för vår valplattform är RSDAP:s program; vårt gamla, revolutionära socialdemokratiska program. Vårt program ger *en precis formulering av våra socialistiska målsättningar, av det socialistiska slutmålet; och det är dessutom en formulering som är särskilt tydlig i sin motsättning till opportunism och reformism.* I en tid när reformismen i många länder, inklusive vårt, sticker upp huvudet och när det å andra sidan finns ett växande antal tecken på att perioden av sk ”fredlig parlamentarism” i de mest avancerade länderna närmar sig slutet och en period av revolutionär oro bland massorna sätter in – vid en sådan tidpunkt får vårt gamla program en ännu större betydelse (om detta är möjligt). Beträffande Ryssland ställer RSDAP:s program partiet inför det omedelbara målet att ”störta den enväldige tsaren och upprätta en demokratisk republik”. De särskilda delar av vårt program som tar upp frågorna om regeringen, finanserna, arbetslagstiftningen och jordbruksfrågan, ger exakt och otvetydigt material för att vägleda varje propagandist och agitators hela arbete, i alla dess många aspekter; de bör göra det möjligt för honom att specificera vår valplattform inför varje publik, vid varje tillfälle och i varje fråga.

RSDAP:s taktik under perioden 1908-11 har bestämts av *de resolutioner som antogs i december 1908.* Bekräftade av plenarsammanträdet i januari 1910 och prövade av *erfarenheten* från hela ”Stolypinperioden”, ger dessa resolutioner en exakt bedömning av situationen och av de uppgifter som dikteras av denna situation. Liksom förr är det gamla självhärskardömet fortfarande huvudfienden. Liksom förr är en revolutionär kris oundviklig, och Ryssland går återigen mot en sådan kris. Men situationen är inte densamma som förr. Självhärskardömet har tagit ”ett steg i omvandlingen till borgerlig monarki”, det försöker stärka den feodala jordegendomen genom en ny, borgerlig jordbrukspolitik, det försöker upprätta allianser mellan de feodalt sinnade jordägarna och bourgeoisin i den reaktionära och krypande duman; det använder sig av utbredda kontrarevolutionära (*Vechi*) stämningar inom den liberala bourgeoisin. Kapitalismen har tagit några steg framåt, klassmotsättningarna har skärpts sprickan mellan de demokratiska elementen och kadetternas *Vechiliberalism* har blivit mer uttalad, och socialdemokraternas verksamhet har utsträckts till nya områden (duman och ”lagliga möjligheter”), vilket möjliggör för dem att trots kontrarevolutionen bredda omfånget av sin propaganda och agitation, trots att de illegala organisationerna har blivit illa ”tilltygade”. De gamla revolutionära uppgifterna och den gamla beprövade metoden med revolutionär masskamp, det är vad vårt parti förespråkar under denna period av upplösning och splittring, när det ofta är nödvändigt ”att börja från början”, när det med hänsyn till de förändrade omständigheterna är nödvändigt att tillgripa, inte endast gamla metoder, utan också att leda förberedelsearbetet och samla krafter för den annalkande perioden av nya strider på nytt sätt och med nya metoder.

Sotsial-Demokrat, nr 24, 18 (31) oktober 1911.

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Lenin om parlamentariska val](#)